RZECZNIK PRAW DZIECKA
Monika Horna-Cieślak

Warszawa, 29 marca 2026 r.

ZZ.401.22.2026.EZ
(w odpowiedzi należy podać ten znak sprawy)

Szanowny Pan
dr Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji

Szanowny Panie Premierze,

działając na podstawie art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka[1], w związku z zagadnieniem zidentyfikowanym w toku sprawy indywidualnej rozpatrywanej w Biurze Rzecznika Praw Dziecka, zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie analizy funkcjonowania aplikacji mObywatel w zakresie umożliwienia ustawowym przedstawicielom małoletnich osób z niepełnosprawnościami skutecznego posługiwania się cyfrową legitymacją osoby z niepełnosprawnością oraz podjęcie działań w obszarze ewentualnych zidentyfikowanych potrzeb ujawnionych w toku tej analizy.

Z przedstawionego stanu faktycznego sprawy indywidulanej wynika, że obowiązujące rozwiązania systemowe nie przewidują jednoznacznej i kompletnej procedury powiązania profilu osoby będącej ustawowym przedstawicielem małoletniego z cyfrową legitymacją osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy osoba ta ukończyła 16. rok życia i posiada stałe orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

[1] Dz.U. z 2023 r. poz. 292

W praktyce prowadzi to do konieczności stosowania rozwiązań zastępczych o charakterze obejściowym, które nie zostały zaprojektowane jako standardowe i które nie zapewniają pełnej funkcjonalności dokumentu.

Jednocześnie w aplikacji mObywatel na profilu ustawowego przedstawiciela wyświetlana jest legitymacja osoby z niepełnosprawnością bez fotografii osoby uprawnionej - pełna postać dokumentu, obejmująca również wizerunek, jest udostępniana wyłącznie na profilu samego właściciela dokumentu.

W mojej ocenie taki sposób ukształtowania funkcjonalności aplikacji mObywatel nie uwzględnia sytuacji dzieci oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym, które z uwagi na swój stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie założyć ani obsługiwać profilu zaufanego, a tym samym korzystać z aplikacji mobilnych, i które działają wyłącznie przez swoich przedstawicieli ustawowych. W konsekwencji dochodzi do sytuacji, w której dziecko z niepełnosprawnością formalnie posiada cyfrowy dokument, jednak dokument ten nie może być w sposób pełny i bezpieczny używany przez osobę uprawnioną do jego reprezentowania, co podważa jego praktyczną użyteczność jako narzędzia potwierdzającego uprawnienia.

Powyższy stan rzeczy budzi wątpliwości z punktu widzenia konstytucyjnej zasady ochrony godności człowieka, wyrażonej w art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.[2], zasady równości wobec prawa i zakazu dyskryminacji, o których mowa w art. 32 Konstytucji RP, a także obowiązku władz publicznych zapewnienia szczególnej ochrony praw dziecka, wynikającego z art. 72 Konstytucji RP.

Należy również wskazać na art. 23 Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.[3], który zobowiązuje państwo do zapewnienia dzieciom z niepełnosprawnościami skutecznego dostępu do usług i udogodnień umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym, oraz na art. 7 i art. 9 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia

[2] Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.
[3] Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.

2006 r.[4], nakładające na państwo obowiązek uwzględniania szczególnych potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia dostępności, w tym dostępności informacyjno-komunikacyjnej.

Z perspektywy prawa krajowego należy zwrócić uwagę, że legitymacja osoby z niepełnosprawnością, o której mowa w art. 6ca ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych[5], jest dokumentem potwierdzającym status osoby uprawnionej, a w przypadku małoletniego jest ona wydawana i wykorzystywana przez jego przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie natomiast z art. 98 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego[6] rodzice są ustawowymi przedstawicielami dziecka i są uprawnieni do dokonywania w jego imieniu wszelkich czynności prawnych i faktycznych, w tym do posługiwania się dokumentami potwierdzającymi jego prawa i uprawnienia. Projektowanie systemów cyfrowych, które w praktyce uniemożliwiają pełne korzystanie z takiego dokumentu przez przedstawiciela ustawowego, prowadzi do faktycznego ograniczenia skuteczności tej reprezentacji.

Należy również podkreślić, że zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych[7] oraz ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne[8], podmioty publiczne są zobowiązane do projektowania i utrzymywania usług cyfrowych w sposób uwzględniający potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. Obowiązki te nie mogą być interpretowane w sposób prowadzący do wyłączenia całych kategorii użytkowników z realnego korzystania z usług publicznych.

W związku z powyższym zwracam się z wnioskiem jak na wstępie. Proszę również o przedstawienie stanowiska jakie przesłanki prawne, techniczne lub organizacyjne legły u podstaw przyjęcia rozwiązań polegających na niewyświetlaniu wizerunku osoby uprawnionej na profilu jej ustawowego przedstawiciela.

---

[4] Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.
[5] t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.
[6] t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 236
[7] t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1440
[8] t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1703 z późn. zm.

Zwracam się również o wskazanie, czy planowane są zmiany funkcjonalne umożliwiające ustawowym przedstawicielom pełne i bezpieczne posługiwanie się cyfrową legitymacją osoby z niepełnosprawnością.

Z uwagi na wagę sprawy oraz jej istotne znaczenie dla ochrony praw dzieci z niepełnosprawnościami, działając na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka[9], uprzejmie proszę o ustosunkowanie się do niniejszego wystąpienia w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

Uprzejmie informuję, że wystąpienie generalne w tej sprawie zostało przeze mnie skierowane także do Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

Z wyrazami szacunku

Monika Horna-Cieślak

Rzecznik Praw Dziecka

/wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

[9] (Dz.U. z 2023 r. poz. 292)

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	618191.2242468.3879412
Nazwa dokumentu	Wystąpienie generalne do Ministra Cyfryzacji w sprawie dostępu do cyfrowej legitymacji osoby z niepełnosprawnością w aplikacji mObywatel.pdf
Tytuł dokumentu	Wystąpienie generalne do Ministra Cyfryzacji w sprawie dostępu do cyfrowej legitymacji osoby z niepełnosprawnością w aplikacji mObywatel
Sygnatura dokumentu	ZZ.401.22.2026
Data dokumentu	29.03.2026
Skrót dokumentu	AAA6186E1AAF88120D28963FE86CCF8A45EF3B7F
Wersja dokumentu	1.10
Data podpisu	29.03.2026 19:24:13
Podpisane przez	Monika Horna-Cieślak Rzecznik Praw Dziecka
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.132.31.31.

Data wydruku: 30.03.2026

Autor wydruku: Skrętowska-Szyszko Katarzyna (Dyrektor Zespołu Zdrowia)